

01. (32.40.01) Kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomäärärahat 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 070 000 euroa euroa. Nettobudjetoitavina tuloina otetaan huomioon myös EU:lta saatavat tulot.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1. Kuluttaja-lehden hinnan alentamiseen enintään 100 000 euroa.

Selvitysosa: Kuluttajaviraston tehtävänä on kuluttajan aseman turvaaminen ja vahvistaminen yhteiskunnassa. Kuluttajaviraston ylijohtaja toimii kuluttaja-asiamiehenä. Kuluttajaviraston yhteydessä toimii Euroopan Kuluttajakeskus, jonka toiminnasta puolet rahoittaa EU:n komissio.

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen kauppa- ja teollisuusministeriö asettaa alustavasti seuraavat tulostavoitteet vuodelle 2008:

Vaikuttavuus

- Kuluttajan aseman turvaaminen ja vahvistaminen yhteiskunnassa
 - sidosryhmäkyselyn indeksi ”Kuluttajaviraston onnistuminen tehtävässään” (indeksi 2007: 3,78, tavoite 2009 > 3,8, mitataan joka toinen vuosi)
 - EFQM -itsearviointi soveltuvien osin (ensimmäinen mittaus suoritetaan joulukuussa 2008, mitataan joka toinen vuosi)

Toiminnallinen tuloksellisuus

- Tuoteturvallisuusvalvonta kohdentuu oikein riskinarvioinnin perusteella ja vakavaa vaaraa aiheuttavat kulutustavarat ja kuluttajapalvelut saadaan poistetuksi.
 - Tavaroiden ja palveluiden määrä, joista tehty selityspyyntö > 300 kpl (määrä 2006: n.300 kpl)
 - Prioriteettiluokkaan 1 kuuluvien ilmoitusten keskimääräinen käsittelyaika (ilmoitus – toimenpiteet) < 42pv (keskimääräinen käsittelyaika 2006: n. 63 pv)
 - Muiden viranomaisten toimivaltaan kuuluvat RAPEX –ilmoitukset välitetään 2 työpäivän kuluessa (toteuma 2006: 100 %)
- Kuluttajaoikeudellinen valvonta ja vaikuttaminen kohdentuvat tehokkaasti aiheisiin, joilla on kuluttajien kannalta huomattavaa merkitystä tai joilla voidaan olettaa yleisimmin esiintyvän ongelmia kuluttajien asemassa.
 - Kuluttajapoliittisesta ohjelmasta johdetun työsuunnitelman toteutumisaste (itsearviointi)
 - Suunniteltu ala- ja aihekohtainen valvonta ja vaikuttaminen (hanke- ja tuotoskohtainen itsearviointi)
 - Viestinnällisten keinojen monipuolisuus/tehokkuus (Uutiskirjeen tilaajamäärä 2006 2500 kpl, tavoite 2008 > 3000, Yritysosion kävijämäärä)
- Kuluttajat ja elinkeinonharjoittajat pystyvät toimimaan markkinoilla tehokkaasti hyödyntämällä Kuluttajaviraston verkkopalveluja.
 - Verkkopalveluiden asiakastyytyväisyys (ensimmäinen mittaus suoritetaan vuonna 2007)
 - Verkkosivujen kävijämäärä 130 000 kpl/kk (kävijämäärä 2006: 129 625 kpl/kk)
- Liiketaloudellisten suoritteiden kannattavuus.
 - Kuluttaja-lehden tilaajamäärä ylittää 23 500 kpl (levikki 2006: 23 354 kpl)
 - Kuluttaja-lehden kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen on 94 % (kustannusvastaavuus 2006: 89 %)
- Valmismatkaliikkeiden vakuuksien riittävyys ja muutostarpeet tarkistetaan säännöllisesti riskinarviointiin perustuvan suunnitelman mukaisesti.
 - Vakuuksien tarkastusten lukumäärä (mitataan ensimmäisen kerran vuonna 2007)
 - 30 suurimman valmismatkaliikkeen vakuuspäätösten vakuuksien suhde toteumatietojen laskennalliseen vakuusmäärään 95-105 % (mitataan ensimmäisen kerran 2007 syksyllä)

- Alue- ja paikallishallinto toteuttaa osaltaan kuluttajapoliittista ohjelmaa ja henkilöstön ammattitaito kehittyy Kuluttajaviraston koulutuksen avulla.
 - Henkilökoulutuspäivät > 1400 pv (henkilökoulutuspäivät 2006: 1452 pv)
 - Koulutuksen vaikuttavuus tavoite 3,5 (skaalalla 1-5, mitataan ensimmäisen kerran vuonna 2007)

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2006 toteutuma	2007	
		varsinainen talousarvio	2008 esitys
Bruttomenot	7 090	6 694	6 926
Bruttotulot	805	840	856
Nettomenot	6 285	5 854	6 070
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	1 056		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	652		

Määrärahan arvioitu jakautuminen tulosalueittain (1 000 euroa)

	2006		2007		2008	
	tot.	%	TA	%	TAE	%
Viraston yleiset tehtävät	769	12	878	15	1 166	19
Tuoteturvallisuus	581	9	468	8	519	9
Valmismatkaliikkeiden valvonta	113	2	176	3	115	2
Kuluttajaoikeus	988	16	819	14	923	15
Valistus ja viestintä	1 062	17	1 288	22	981	16
Alue- ja paikallishallinnon ohjaus ja koulutus	324	5	293	5	289	5
Asiointi-, hallinto ja muut palvelut	2 176	35	1 756	30	1 904	31
Euroopan kuluttajakeskus	118	2	176	3	173	3
Maksullinen toiminta	154	2	-	-		
Yhteensä	6 285	100	5 854	100	6 070	100

¹⁾TAE2008:en kohta Viraston yleiset tehtävät sisältää 300 000 euroa tutkimusrahoitusta

Määrärahan käytön muutokset vuonna 2008 verrattuna vuoden 2007 talousarvioon:

	Euroa
TA 2007	5 854 000
Siirrot muilta momenteilta	-
Siirrot muille momenteille	-
Työmarkkinaratkaisujen vaikutus ¹⁾	-
VM:n UPJ-rahoitusosuus	22 000
Tuottavuusohjelman mukainen vähennys	- 106 000
Muut muutokset ²⁾	300 000
Vuoden 2008 TAE	6 070 000

¹⁾ Työmarkkinaneuvotteluiden ratkaisuja ei ole vielä tiedossa, mutta tulee vaikuttamaan vuoden 2008 talousarvioon

²⁾ Tutkimus- ja selvitystoiminnan rahoitus

2008 talousarvio	6 070
2007 talousarvio	5 854
2006 tilinpäätös	5 882

01. (32.40.01) Kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomäärärahat 2 v)

Momentille ehdotetaan (netto)määrärahaa 6 070 000 euroa. Vuoden 2007 määräraha on 5 854 000 euroa. Vuodelta 2006 siirtyi vuodelle 2007 määrärahaa 652 249,43 euroa. Vuodelle 2008 arvioidaan siirtyvän 0 euroa.

Siirtyneen ja siirtyvän määrärahan syyt: Vuodelta 2006 vuodelle 2007 siirtynyt määräraha oli noin 400 000 euroa pienempi kuin vuotta aiemmin. Se johtui pääosin viraston kehittämishankkeiden maksujen ajoittumisesta vuodelle 2006. Kuluttajaviraston toiminnan luonne edellyttää jonkin verran siirtyvää määrärahaa, mm. maksullisen toiminnan tulojen vuosittaisten vaihtelujen tasaamiseksi ja kuluttaja-asiamiehen avustustoimintaan liittyvien oikeudenkäyntikuluriskien varautumiseksi.

Perustelut olennaisimmille muutoksille vuoden 2007 talousarvioon nähden: Kuluttajaviraston lakisääteisenä tehtävänä on tehdä kuluttajakysymyksiin liittyviä selvityksiä ja vertailuja sekä esityksiä ja aloitteita kuluttajansuojan ja kuluttajapolitiikan kehittämiseksi. Aloitteiden pohjaksi tarvitaan myös selvityksiä ja kartoituksia. Lisäksi valvontatehtävät edellyttävät usein tutkimuksia ja testausta.

Momentille ehdotetaan kehyksen ylittävää määrärahaa 300 000 euroa käytettäväksi tutkimuksiin ja selvityksiin:

- elinkeinopolitiikan suuntaviivojen toteutukseen liittyvät selvitykset, mm. kuluttajien yhteydenottojen ja reklamaatioiden analysointia sekä elinkeinonharjoittajien tiedontason kartoittamista tuoteturvallisuus- ja kuluttajaoikeudellisissa kysymyksissä yritysten liiketoimintaosaamisen ja asiakkuuksien hallinnan parantamiseksi
- kuluttajapoliittisen ohjelman valmistelua ja toteuttamista tukevat selvitykset, mm. kuluttajaoikeudellisten käytäntöjen hyödyntämiseksi julkisten palvelujen uusissa tuotantomalleissa
- markkinoiden toimivuuden edistämiseksi uuden lainsäädännön valmistelua ja voimaantuloa tukevat selvitykset

Tutkimus- ja selvitystoimintaan käytettävissä oleva määräraha on pienentynyt usean vuoden ajan mm. seuraavista syistä:

- Tutkimus- ja testauskustannukset ovat nousseet enemmän kuin toimintamenomäärärahat.
- Tutkimus- ja testausmäärärahojen määrä ja osuus viraston koko toimintamenobudjetista ovat pienentyneet mm. kiinteiden kulujen kustannustason nousun myötä (kiinteistökulut, tiedonhallintakulut, henkilöstökulut), tietojärjestelmä- ja muiden tuottavuushankeinvestointien vuoksi sekä kautta linjan muissa pakollisissa palveluhankinnoissa tapahtuneiden kustannusten nousun vuoksi (esim. kielenkääntöpalkkiot, koulutusmaksut).

Toimintamenojen kehitys (1 000 euroa):

2005 käytetty ml. siirtyneet	2006 käytetty ml. siirtyneet	2007 talousarvio	2008 VN:n kehyspäätös	2008 talousarvioehdotus
5 621	6 285	5 854		

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen:

(vuoden 2007 budjettikirjan pohjalta)	2005 toteutunut	2006 toteutunut	2007 tavoite	2008 tavoite
Henkilötyövuosien kehitys	94,5	93,1	92,5	90,5
- josta maksullisen toiminnan osuus ja	5,75	6,3	6,3	6,3
- yhteisrahoitteisen toiminnan osuus (Euroopan Kul.keskus)	3,4	3,6	4,1	3,1
Työvoimakustannukset, 1 000 euroa	3 313	3 536	3 590	3 590
Henkilöstön hyvinvointi paranee				
- työilmapiiri (asteikko 1-5)	3,71	3,69	3,73	3,75
- lyhytaikaisten sairauspoissaolotapausten (1-3 pv) määrä		232	225	220
Organisaation osaaminen kasvaa				
- koulutuspäivät/htv	4,5	4,7	5	5
Organisaation työnantajakuva on houkutteleva				
- työhakemukset/avoin työpaikka			30	30

Johtaminen - työtyytyväisyyskyselyn indeksi (1-5)	3,3	3,4	3,5	3,5
--	-----	-----	-----	-----

31. Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (siirtomääräraha 2 v)

Momentille ehdotetaan määrärahaa 7 500 00 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1. talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain (713/2000) mukaisen korvauksen maksamiseen talous- ja velkaneuvontapalvelujen tuottajille
2. projektihenkilöstön palkkaukseen Kuluttajavirastoon sekä
3. talous- ja velkaneuvojien koulutukseen ja materiaalin tuottamiseen.

Selvitysosa:

Talous- ja velkaneuvontapalveluiden järjestämisestä maksettava korvaus määrätään kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistamien perusteiden mukaan siten, että se vastaa palvelun tuottamisesta aiheutuvia tarkoituksenmukaisia menoja. Korvaus maksetaan lääninhallituksen kanssa sopimuksen tehneelle kunnalle tai muulle palveluntuottajalle. Korvauksen maksatuksesta kunnille huolehtii Kuluttajavirasto ja muulle palveluntuottajalle lääninhallitus.

Kuluttajaviraston ehdottaman määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon neuvonnan laadun ja prosessien yhtenäistäminen ja neuvonta-alueiden kehittäminen. Määrärahan arvioidaan riittävän noin 170 (140 neuvojaa ja 30 avustajaa) henkilötyövuoden ostamiseen palveluntuottajilta sekä neuvojien ammattitaidon ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Talous- ja velkaneuvontaan käytettiin vuonna 2006 yhteensä 164,7 henkilötyövuotta (136,5 neuvojaa ja 28,8 avustajaa). Valtion korvaus ei kuitenkaan kattanut näistä kustannuksista kuin noin kaksi kolmasosaa. Loppuosan maksoivat kunnat omista varoistaan, kuitenkin siten että osa kunnista ei rahoittanut palveluja lainkaan ja osa jopa yli puolet palvelun kuluista.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on kiinnittänyt huomiota talous- ja velkaneuvontapalvelujen tasaisen saatavuuden puutteisiin ja erityisesti avustavan henkilöstön riittämättömään määrään toukokuussa 2005. Kannanotossa todetaan, että lakia talous- ja velkaneuvonnasta säädettäessä lähtökohtana on ollut, että talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä ja siitä aiheutuvista kustannuksista huolehtii valtio siten, etteivät asiakkaat joudu eriarvoiseen asemaan asuinpaikkansa perusteella.

Erot eri kuntien palvelukyvyn välillä ovat kuitenkin suuret ja asiakkaiden jonotusajat ensimmäiselle käynnille vaihtelevat paljon. Pisin jonotusaika kestää 228 päivää, kun vastaavasti toiseen yksikköön voi päästä välittömästi. Kuudentoista neuvontayksikön alueella asiakas joutuu jonottamaan yli 60 päivää.

Eduskunta totesi jo vuoden 2003 talousarviota laadittaessa, että tehokas talous- ja velkaneuvonta edellyttää riittäviä henkilöresursseja. Tarvittava vahvuus on yksi neuvoja ja yksi toimistosihteeri 40.000 asukasta kohti. Tämä tarkoittaisi 132 talous- ja velkaneuvojan sekä 132 avustajan henkilötyövuotta. Se edellyttäisi noin 10 900 000 euron määrärahaa.

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen kauppa- ja teollisuusministeriö asettaa alustavasti seuraavat tulostavoitteet vuodelle 2008:

Vaikuttavuus

- Talous- ja velkaneuvonta helpottaa velallisten asemaa luottojen järjestelyssä sekä ehkäisee ennalta ylivelkaantumistilanteiden syntyä.

Toiminnallinen tuloksellisuus

- Asiakkaiden keskimääräinen jonotusaika on korkeintaan 60 päivää.
- Alueelliset erot keskimääräisissä jonotusajoissa tasoittuvat.

Määrärahan käytön muutokset vuonna 2008 verrattuna vuoden 2007 talousarvioon:

	Euroa
TA 2007	4 661 000
Siirrot muilta momenteilta	0
Siirrot muille momenteille	0
Työmarkkinaratkaisujen vaikutus ¹⁾	0
Muut muutokset ²⁾	2 839 000
Vuoden 2008 TAE	7 500 000

¹⁾ Työmarkkinaneuvotteluiden ratkaisuja ei ole vielä tiedossa, mutta tulee vaikuttamaan vuoden 2008 talousarvioon

²⁾ Neuvonnan toimintaedellytysten turvaaminen

2008 talousarvio	7 500 000
2007 talousarvio	4 661 000
2006 tilinpäätös	4 311 000

Kuluttajaviraston ehdotus talous- ja velkaneuvonnan rahoitukseksi vuodelle 2008

Kohde	Peruste	Määrärahaehdotus euroa
Talous- ja velkaneuvojat	140 x 2271 euroa x 12,5	3 974 250
Avustava henkilöstö	30 x 1890 euroa x 12,5	708 750
Sivukulut	31,85 %	1 491 535
Toiminnan sivukulut	20,5 %	1 265 780
Kuluttajaviraston osuus	koulutus ja ohjaus	65 000
Kustannukset yhteensä		7 505 315
Määrärahaehdotus		7 500 000

Eduskunnan edellyttämän palvelutason mukainen rahoituslaskelma (1 neuvoja ja yksi avustaja 40 000 asukasta kohden):

Talous- ja velkaneuvojat (132)	3 747 150
Avustajat (132)	3 118 500
Sivukulut (31,85 %)	2 186 709
Toiminnan yleiskulut (20,5 %)	1 855 734
Yhteensä	10 973 093 euroa

Menojen kehitys:

2002 tilinpäätös	2003 tilinpäätös	2004 tilinpäätös	2005 tilinpäätös	2006 tilinpäätös	2007 talousarvio	2008 talousarvio
4 243 079	5 860 000	5 860 000	5 311 000	4 311 000	4 661 000	7 500 000

50. Valtionavustus kuluttajajärjestöille (kiinteä määräraha)

Momentille ehdotetaan nettomäärärahaa 1 086 141 euroa.

Määrärahaa saa käyttää

1. avustuksena kuluttajajärjestöjen ja Työtehoseura ry:n kotitalousosaston tukemiseen Kuluttajaviraston määrittelemistä toiminnoista aiheutuviin kuluihin.

Selvitysosa: Kuluttajajärjestöt ovat kuluttajien etujärjestöjä, missä ominaisuudessa ne neuvovat kuluttajia sekä jakavat ja välittävät kuluttajatietoa. Työtehoseuran kotitalousosasto edistää tutkimuksella kotitalouksien toimivuutta ja tehokkuutta sekä kuluttajien toimintaedellytyksiä.

Kuluttajavirasto esittää valtionavustukset järjestöjen esitysten mukaisina ministeriön harkittavaksi.

Vaikuttavuus

- Kotitalouksien toimivuus ja tehokkuus sekä kuluttajien omat toimintaedellytykset paranevat järjestöjen myötävaikutuksella.

Määrärahan käytön arvioitu jakautuminen	€
Suomen Kuluttajaliitto ry	629 000
Kuluttajat-Konsumenterna ry	126 141
Työtehoseura ry:n kotitalousosasto	331 000
Yhteensä	1 086 141

2008 talousarvio	1 086 141
2007 talousarvio	823 000
2006 tilinpäätös	673 000

95. Ryhmäkanteen oikeudenkäyntikulut (arviomääräraha)

Momentille ehdotetaan 20 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ryhmäkannelain mukaisesta ryhmäkanteesta aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen maksamiseen.

Selvitysosa: Hallitus on antanut eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän ryhmäkannetta koskevan esityksen.

Ryhmäkanneprosessin hoitaminen voi vaatia huomattaviakin resursseja, joita ei ole mahdollista ennakoida, kuten asianaajoavun ja asiantuntijalausuntojen palkkioita sekä ryhmän suuruudesta riippuen määräaikaista projektihenkilöstöä hoitamaan kirjeenvaihtoa ja tiedonkulkua. Ryhmäkanteesta voi aiheutua myös oikeudenkäyntikuluja valtiolle silloin, jos kuluttaja-asiamies häviää ajamansa kanteen ja vastapuolen kulut tuomitaan viraston maksettavaksi.

2008 talousarvio	20 000
2007 talousarvio	20 000